Uredništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3, dvorišču, I. nadstropje.

* *

Rokopisi se ne vračajo.

* *

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

* *

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

* *

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

* *

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3.

Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25·—
polletno . . . K 12·50
četrtletno . . . K 6·30
mesečno . . . K 2·10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28·—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30·—
Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglase (inserate)** se plačuje od četerostopne petit vrste po 12 h, za večkraten natis primeren popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Št. 173. Telefonska številka 65. **Celje, v torek, 2. avgusta 1910.** Čekovni račun 46.817. **Leto II.**

Amerika in Evropa.

Dopis iz Novega Jorka.

Slovenci ginemo v Ameriki. Doseljenci še govore slovenski, otroci pa že večinoma angleški: ljudske šole so vse izključno angleške. In potem je v nekaterih državah naše Unije zakon, da dobe mladi ljudje pod 16 leti le tedaj delo, ako vedo angleški. Primer: Minnesota. Šolstvo in praktično življenje sili naše ljudi, ki sicer že z doma ne prinesejo prevelike narodne zavesti, da se poamerikanijo. In ne le-to: naše ljudi vleče k sebi tudi zares visoka angleška kultura, visoki gospodarski cilji. Siromakom, ki so prišli iz kakih zapuščenih in črnih kranjskih ali štajerskih kotov, se odpre tu naenkrat novo življenje, vidijo razne prej nepoznate gospodar. možnosti in kulturne ideale. In ne gre tako samo sloven. izseljencem: poamerikanijo se vsi Slovani brez razlike, Nemci, Skandinavci, Italjani, Irci . . .

Ni moj namen, da bi se obširneje ukvarjal tu, kaj in kako je s to naravnost fenomenalno zmago nad vsemi razločki plemena in narodnosti v severoamerikanskih Združenih državah. Ali dejstvo je, da se porabijo v Ameriki one neizmerne množine sil, ki služijo drugod posameznim narodom za obrambo pred bojaželjnim in pohlepnim sosedom, največ za nova gospodarska podjetja. Za notranje razmere Severne Amerike je ideal miru že skoraj dosežen. Kanadčani bi se dandanes najbrž poprej odrekli od svoje matere, Velike Britanije, predno bi začeli kako vojno z Združenimi državami. Angleški imperijalisti pač lahko rišejo Kanadčanom z »nemško nevarnostjo« (kako daleč ta zares obstoji, mi ni znano) hudiča na steno — ali o kaki »unijonski nevarnosti« ne smejo govoriti, ker bi se neizmerno osmešili. Popolen mir je med Kanado in Unijo že za vsacega državljana samoobsebi umevna reč. V Srednji Ameriki, domovini revolver-generalov in čudnih republikanskih predsednikov, se še sicer navdušujejo za evropsko kulturo medsebojnih bojev in malenkostne ljubosumnosti; pa tudi tam se širi misel politične skupnosti. Monroe-doktrina je vsak dan popularnejša v Srednji in Južni Ameriki. Velikanska gospodarska in politična premoč Unije je danes merodajna ne le za Srednjo, temveč tudi za Juž. Ameriko; tudi tamošnje države se morajo že ozirati na želje velikega belega strica v Washingtonu.

Napram Evropi veže že danes vse amerikanske države enotna, krepka volja. Nikdo več ne upa trditi, da bi Unija ne imela nekakega protektorata nad celo amerikansko celino in nad pripadajočimi otoki. Od rtiča Horna pa gori do Severnega morja jamčijo Združene države, da se prvič ne povečajo v Ameriki sedanje tuje kolonije; drugič, da se ne smejo odstopati nobeni drugi državi razun Unije; tretjič, da ne sme nobena evropejska država v Severni ali Južni Ameriki ustanavljati novih kolonij. In če bi kaka evropejska država posredovala z oboroženo roko bodisi v Srednji ali Južni Ameriki zaradi neplačanih obresti od državnih dolgov ali zaradi umorov in kradeža evropejske lastnine, si prisvajajo Združene države pravico, da take korake nadzorujejo in zabranijo, da bi se kaka dežela stalno vojaški zasedla. In danes ali jutri pride sploh do tega, da bode vsaka intervencija evropejskih držav v Ameriki izključena, stric Sam bo po besedah Rooseveltovih v republikah, kjer se zakrivi kak »chronic wrong-dooing«, napravil red in mir.

Da pa bodo Amerikanci nekega lepega dneva kratkomalo pregnali Evropejce iz njihovih še obstoječih kolonij, tega dandanes niti več ne tajijo. Sam Roosevelt, katerega so nedavno tega slavili po celi Evropi, je izjavil enkrat, da pričakuje vsak pravi Amerikanec željno tistega dne, ko ne bode nobena evropejska država imela »niti pedi amerikanske zemlje«. Združene države si že osvajajo mirnim potom zadnje angleške kolonije v Ameriki. Kanada otežuje zadnja leta ravno tako kakor Unija vedno bolj priseljevanje iz Evrope; zato pa sprejema doseljene iz Unije z odprtimi rokami. Okrog 80 tisoč Amerikancev (pod tem imenom razumemo kratkomalo državljane Zedinjenih držav ali Unije) s približno 80 miljoni dolarjev kapitala se je naselilo lani v Kanadi. Bili so to farmerji, katere mikata cenena zemlja in ugodnejše pridelovalne okoliščine. Ti doseljenci iz juga pa ostanejo navadno zvesti starim svojim zalagateljem različnih potrebščin v Uniji in so pozneje oni, ki najtrdovratnejše zagovarjajo odstranitev colninskih mej med Kanado in Unijo. Te želje imajo sicer tudi v Združenih državah mnogo pristašev; imenujem tu dolarska kralja Carnegieja in Hilla. Amerikanci skušajo sicer tudi na vse načine kaznovati Kanadčane na najostrejši način za prednost, katero dajejo britanskemu blagu. Payne-tarif je mnogo slabši ko Mc-Kinley-tarif. Kaj se to pravi, nam kažejo številke: Kanada je l. 1907/8 izvozila iz Združenih držav za 220 milj. dolarjev blaga, uvozila pa sem le za 90 milj. dolarjev. Zategadelj bodo, mislim, kmalu padli oziri na Veliko Britanijo in se bodo Kanadčani raje glede carin poravnali s sosednim Yankeejem. Konec jutri.

Ustanovni občni zbor Ciril-Metodove podružnice v Podsredi.

Naša narodnoobrambna organizacija na Štajerskem šteje zopet eno postojanko več. V nedeljo, 31. julija se je ustanovila tudi za trg Podsredo in okolico podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda. Ob lepi udeležbi domačinov, prijateljic in prijateljev slovenske šolske družbe je otvoril zborovanje v imenu pripravljalnega odbora g. Pirnat, ki je nakratko povdarjal pomen in potrebo ustanovitve ter pozival navzoče, da se oklenejo društva, ki ga vodijo tako blagi in vzvišeni cilji. Nato je povzel besedo g. pot. učit. Ivan Prekoršek ter je v poljudnih besedah slikal narodnostne boje, kazal na nevarnost, ki preti Slovencem od prodirajočega Nemštva, ki nas skuša duševno uničiti v svojih nemških šolah ter nas s pokupovanjem slovenske zemlje in naseljevanjem nemških ljudij gospodarsko oslabiti in pregnati iz naše tisočletne posesti. Marsikaj se je Nemcem že tudi posrečilo v zadnjih 30 letih, a tudi v nas se je vzbudil odpor, porodila se je zavest, da si moramo sami pomagati. Tako se je ustanovila pred 25 leti Družba sv. Cirila in Metoda, ki brani slovensko mladino potujčenja ter po svojih podružnicah, ki se snujejo po vsem Slovenskem, dviga narodno zavest ljudstva ter širi narodno izobrazbo. H koncu je omenjal g. Prekoršek še posebej naloge, ki jih prevzema nova podružnica ,ako hoče v resnici sodelovati pri velikem narodnem delu. Po predavanju, ki so ga vsi navzoči mirno poslušali, bi bila prišla na vrsto volitev odbora. Tedaj pa so navzoči »branitelji katolištva in narodnosti in učeniki nasilstev in pobojev« si hoteli voliti predsednika. Zgnali so na zborovanje svoje mlade in stare device in še par podrepnikov, načelował jim je g. kaplan Podpečan, ki si je poklical še na pomoč kaplana Tratnika iz Rajhenburga. Ko se jih je poučilo, da z volitvijo predsedstva ne bo nič, se je oglasil k besedi kaplan Tratnik, ki je še precej dobro ponovil nekaj odlomkov iz govora g. Prekoršeka, potem pa je začel pripovedovati svojim strmečim ovčicam in devičicam o Masaryku, o polabskih Slovanih, ki so izginili, ker niso bili dovolj verni (Možu se pozna, da se je na gimnaziji tako pridno učil, da nima niti mature.) ter da bi Nemci na meji vsakega Slovenca zadavili in da je sedaj vera v Podsredi v veliki nevarnosti. Zaihtele so device, ko so slišale te čudne reči in gledale so zaupno smehljajoči obraz g. kaplana, ki jim je nato razodel, da se je ustanovilo društvo, ki brani vero in narodnost — sedaj pa volite! »Táko je te pravo«, so rekle. — Tudi g. Podpečan je poskušal nekaj povedati, pa je preučeno začel o izobrazbi, pa mu ni šlo dalje, rekel je še, da bi marsikaterega spravil v zadrego, če bi ga vprašal, če je bil pri sv. maši. A glej čudo, v zadregi je bil po teh besedah samo g. kaplan Podpečan. Tako se je končalo katoliško narodno delo. Tega, kar so nameravali, niso dosegli, podružnica CM. družbe se je ustanovila, pristopilo ji je koj 32 rednih

LISTEK.

Vanda.

8

Novela.

Spisal Josip Premk.

Nato je nekoliko umolknila, a potem je dejala nenadoma:

»Povejte mi, gospod Lokar, ali še kdaj mislite na Vando —?«

»Gospodična ,kakor vidim, se vam hoče, kakor nekdaj, da bi se mi smejali in se potem morda z Vando iz mene norčevali?«

Pogledala me je resno in skimala.

»Seveda, ako naju sodite tako, potem se prav nič ne čudim, da se naju tako ogibljete. A bodite uverjeni, da so vaše misli napačne!«

»Vam je težko ugoditi, gospodična«, sem ji odvrnil. »Takrat, ko sem vam povedal, da jo ljubim, kakor se le ljubiti zamore«, — pri tem se je ozrla nenadoma na tisto gardino — »ste se mi smejali, danes, ko govorim drugače, vam zopet ni po volji. Ne vem, kako bi vam ustregel.«

Kot da je zadnji stavek preslišala, me je vprašala naglo:

»Pravite, da govorite drugače, — ali mi poveste, če tudi mislite drugače?«

To njeno vprašanje me je naravnost presenetilo in odvrnil sem ji samo:

»Gospodična, vi preveč zahtevate od mene!«

Nato je za hip umolknila. Zagledala se je v konca svojih elegantnih, ozkih šolnov, ki so ji kukali izpod svetlega, rožnatega krila, kot da jo jezi moj nepovoljni odgovor.

»In še kdaj mislite na tisti čas?« je povzela zopet.

»Včasih . . .«

»Samo včasih«, se je začudila, »in še posebno sedaj, ko ste v njeni bližini?«

»Pomislite, da moram misliti tudi na svoje delo«, sem se hotel smešno izgovarjati, a Matilda me je pogledala skoro razžaljeno in odgovorila resno:

»Kaj me imate res za tako nevednico? Kar nič mi ne boste lagali! Sicer pa je to lepo od vas, ako še vedno mislite na Vando«, je nadaljevala, ne da bi ji dal k temu kakega povoda, — »s tem dokažete, da tiste vaše besede niso bile samo na papirju, ampak tudi v srcu. In Vando ste ljubili, o tem sem gotova, sicer ne bi tako nemudoma odbežali v tujino. Da bi ostali tistikrat vsaj še par dni v Ljubljani, bi gotovo ne odšli!«

»Zakaj ne?«

»Ker bi vas spregovorila jaz in morda tudi Vanda. . .«

»A jaz bi ne verjel niti vam niti njej«, sem izustil kakor v neki jezi nad tem dogodkom.

»Torej ste bili čisto trdno prepričani, da vas je varala in da je bila vredna tistega pisma, ki ste ji ga pisali takorekoč za — slovo? No, možki ste res čudni. Ako zahrepenite po kaki ženski, vam ni dovolj, da vam je dobra in naklonjena, ampak postati mora prava sužnja, še predno vas dobro pozna . . . Toliko vendar niste mogli zahtevati od nje, ko sta govorila komaj dvakrat. Marsikdo bi bil srečen, ko bi dosegel pri njej vsaj toliko, kolikor ste dosegli vi . . .«

»Motite se! Ko bi si bil jaz v svesti, da sem pri njej res nekaj dosegel ali da sva si vsaj toliko kot v trenutku, ko so se prvič srečale najine oči v tistem usodepolnem pogledu, bi se ne vznemirjal, ker upal bi, da še lahko zmagam in si jo pridobim; obožaval bi jo, kakor sem jo do tistega trenotka, ko mi je zatrepetala duša kot obstreljena golobica ob grenkem spoznanju, da nisem dosegel ničesar, ampak nasprotno: izgubil mnogo vere v poštenje in značajnost, ki sem jo imel do tedaj.«

»In danes sodite svet po prepričanju, ki se je porodilo iz tistega žalostnega spoznanja?« se je začudila in me gledala otožno-začudeno.

»Tega ne morem ravno trditi, ker vem, da je človek nepopoln, in naj si domišlja še toliko izkušenj — vedno se še lahko zgodi, da ga en sam navaden slučaj pripelje do novega spoznanja, iz katerega si zopet ustvari čisto drugačne misli in pojme o vsem, kar mu je bila prej sveta istina. Vsak moment je lahko odločilen za navodilo našemu življenju, ki je tako nedosledno, kakor smo mi sami, in je torej domišljav bedak vsak, kdor trdi, da je o svojih nazorih gotov in mu ne bo treba nikoli več kreniti raz začrtano pot. Seveda, ne velja to o vsem enako, a kar se tiče tedanje Vandine zvestobe, si skoro upam trditi, da je bila prav tolike vrednosti, kot modrost gospoda Clincklona.«

Matilda me je pogledala za hip pozorno, neka temna senca je hušknila preko njenih oči, a takoj nato je povzdignila glavo , kot da se je prestrašila lastne misli, se momentalno ozrla na gardino pred vratmi in se zasmehljala.

»No, sedaj ste se pa pošteno izdali! Kadar se gre za Vando, ste predrzni in udarite krivca v obraz, ko najmanj pričakuje. Ali se nič ne bojite, da bi jaz povedala te besede gospodu Cklinklonu, ki si jih vkljub vsej svoji nemodrosti ne bode štel v poklon?«

Zasmejal sem se prisiljeno in skomignil z rameni.

»Kakor vam drago, gospodična«, sem odvrnil, v svesti si, da tega gotovo ne stori, a takoj sem zopet zagledal tisto temno senco, ki je hušknila ob mojem zasmehu preko njenih oči kot neka rahla razžalitev, ki pa se je je prestrašila sama, kakor da je ne sme izdati . . .

članov, načeluje ji župan g. Presker. Klerikalci pa so to pot zopet pokazali, kako razumevajo narodno delo, ki jim je od nekdaj mrzelo. Ko so videli, da se je začelo v družbi z vsemi silami delati, so ji obrnili hrbet, jo proglasili za brezversko, ustanovili pa so si »Stražo«, ki naj zbira agitačni fond za klerikalne hujskarije. In danes, ko sami ničesar ne storijo, ovirajo nas pri narodnem delu in izrabljajo ljudsko zaostalost v korist svojih žepov. Pisali smo o tem obč. zboru obširneje, da vidijo tisti naši prijatelji, ki še tu pa tam verujejo v klerikalno narodnost, kaka je ta »narodnost«.

Politična kronika.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

18. mednarodni mirovni kongres je bil včeraj v Štokholmu slovesno otvorjen. Slavnosti se je udeležilo 600 odposlancev iz 24 dežel in diplomatični kor. Dvorana je bila okrašena z zastavami različnih narodov in Noblovo sliko. Poslali so se brzojavni pozdravi švedskemu kralju, grofu Tolstoju, Frideriku Pesyju in baronici Suttner.

Špiceljstvo v Črni gori. Iz Kotora poroča dunajska hrvaška korespondenca, da se je baje črnogorski policiji javilo iz inozemstva, da hočejo priti nekateri politični begunci iz Belgrada ravno ob jubilejnih slavnostih v Črno goro in povzročiti nemire. Govori se baje, da so ti emigranti v zvezi z inozemskimi anarhisti, katere hočejo pridobiti za to, da bi zabranili dne 26. avg. proglašenje Črne gore za kraljevino. Obmejne straže proti Albaniji, Nov. Pazarju in Hercegovini so zdatno ojačili, tudi pomorsko policijo v Baru. (Za to vestjo je treba dostaviti velik ?).

Politični položaj na Hrvaškem. Ban dr. pl. Tomašič je imel včeraj pogovor z več poslanci iz koalicije, med drugimi s podpredsednikom sabora, dr. Magdičem. V Budimpešti sodijo, da se bodo pogajanja med koalicijo in banom vlekla do jeseni, da pa najbrž ne bo prišlo do razpusta sabora.

Štajerske novice.

»Klerikalno« in »liberalno« obrambno delo. — Znano je, da imajo klerikalci v občinah nad Mariborom vso politično in gospodarsko moč v rokah, kolikor je je slovenske ali napol slovenske. Naravno je torej, da se morajo tudi za slovensko stvar boriti in dosegli so res v zadnjem času v nekaterih občinah uspehe. Mi imamo v dotičnih krajih le posamezne somišljenike, ki so pa nedvomno storili svojo narodno dolžnost; ako bi dali vsacega človeka pod tako strogo politično lupo, bi celo lahko trdili, da je na pr. pri Sv. Jakobu v Slov. gor. zmagala nad nemškutarji narodna stranka in ne klerikalci. Smo pa načelno proti premočnemu povdarjanju strankarskih nasprotij v narodno ogroženih krajih — dasi nam je to navadno v škodo, kajti klerikalec je proti nam vedno brezobzirnejši ko proti Nemcem, zlasti, če je še isti »katoličan«. Iz navedenih zmag pa dela sedaj »Str.« kapital za klerikalce in napada »liberalce«. Sponaša se nam Ribnica, dasi smo že povedali, da so tamkaj klerikalci vlekli z nemškutarji proti slovenskim »privandrancem«. Stari klerikalni župan Zapečnik je zopet izvoljen in tudi njemu je veljal navdušeni nemški pozdrav protestantskih Marberžanov ... Opozicijonalna narodna lista je bila napredna; izvoljeni pa so bili le 4 možje. Kdo je tedaj kriv poraza? Ali naprednjaki, ki so se borili, ali klerikalci, ki so z nemškutarskimi lumparijami zmagali? In »sramoten padec« Šoštanja! Kaj je tega kriva Narodna stranka, ki je še niti ni bilo, ko se je začel polom v Šoštanju! Ona ni tamkaj ničesar ustanovila in nikomur svetovala, naj se spušča v podjetja, iz katerih si v časih denarnih kriz in pa drugih nezgod ne more pomagati. Ako bi imeli mi mladi besedo, bi v Šoštanju povedali vse kaj drugega, kakor je storil in delal svoj čas sedanji Verstovšekov korteš dr. Mayer. Ali računate tega moža tudi k Narodni stranki? Ne moremo pomagati, ali mi bodemo enkrat za vselej protestirali proti temu, da bi se sedaj nam obešali kakršnikoli politični ali gospodarski grehi slov. političnega vodstva iz dobe, ko še naše napredne stranke ni bilo, ali glede zadev, kjer nimamo mi prav ničesar odločevati. Glede tega se naj »Str.« eventuelno pomeni s »Slogo« — če ji je drago. Glede celjske okolice pa sta se izrecno domenila dr. Kukovec in dr. Benkovič, da se ne bode za časa volilnega boja v celjski okolici ničesar pisalo in zlasti ne popolnoma neopravičeno napadalo glede okoliških zadev ene in druge stranke. To bi skupni stvari le škodovalo. In glejte: tako se drže klerikalni listi dogovorov in tako se nam budi veselje do dela v celjski okolici! — Ako smatrajo klerikalci, da je obrambno narodno delo in vsak malenkosten uspeh napram Nemcem le v prvi vrsti izdatno agitacijsko sredstvo proti vsem slovenskim ljudem na Sp. Štajerju, ki se jim ne ljubi polniti farovške malhe in postati neznačajnim koritarjem in denuncijantom, potem seveda lahko polnijo »Str.« z enakimi članki in potem bodemo zares v kratkem času »sijajno napredovali«. **Klerikalci imajo danes odločilno moč in večino v rokah; oni so odgovorni za vsak politični uspeh in neuspeh na Sp. Štajerju.** Torej je tudi njihova dolžnost delati in se ne izgovarjati na nas, ki nas po njihovi sodbi sploh —ni. Na to je treba sedaj klerikalce neprestano opozarjati. Še tega bi se nam manjkalo, da bi klerikalci lastne lumparije valili na nas!

Blamirani dr. Ambrožič. Gg. Gajšek Jakob iz Sp. Hudinje, Nahberger Janez iz Ložnice in Viktor Lun iz Lisce izjavljajo, da jih je vzel dr. Ambrožič, ozir. „nemški volilni odbor“ **brez njihove vednosti in dovoljenja v nemškutarsko kandidatno listo pri občinskih volitvah v celjski okolici** in da odločno odklanjajo to dvomljivo „čast“. Tako je tudi prav! Možje, ki kaj drže na svoje poštenje, nimajo med renegati ničesar iskati!

Upravičenost klerikalnega hujskanja proti banki „Slaviji“. Ljubljanski „Slovenec“ hoče delati s tem reklamo za neko klerikalno zavarovalnico, da blati zavarovalno društvo „Slavijo“, dočim se za mnogoštevilne nemške, laške, ogrske in druge zavarovalne družbe, ki med Slovenci delujejo, prav nič ne zmeni. — Iz predložene nam statistike o delovanju zavarovalnih družb v letu 1904 pa posnamemo naslednje zanimive številke. Od leta 1904 prejetih premij so plačale na škodah **po požaru**: 1. Vzajemna zavarovalnica Dunaj 44·5%. 2. Prva Ogrska zav. družba v Pešti 50·4%. 3. Vzajemna zavarovalnica Gradec 57·3%. 4. Assicurazioni Generali v Trstu 58·3%. 5. Avstrijski „Phönix“ Dunaj 58·2%. 6. North Britisch und Merkantile 61·7%. 7. „Fonciere“ v Pešti 68·6%. 8. „Donau“ Dunaj 70·9%. 9. Riunione Adriatica di Sikortá v Trstu 73·9%. 10. „Slavia“ v Pragi 80·9%. — Pri zavarovanju proti **škodi po toči** pa se pokažejo naslednje številke: Od vsakih 100 K prejetih premij izplačale so zavarovalnice **na škodah: „Donau“ na Dunaju 31 K 60 vin. Spodnjeavstrijska zav., Dunaj 36 K 10 vin. „Fonciere“ v Pešti 39 K 10 vin. Avstrijski „Phönix“, Dunaj, 46 K 20 vin. Dunajska vzajemna zavarovalnica 47 K — vin. „Meridionale“, Trst, 54 K 80 vin. „Slavija“ v Pragi 94 K 10 vin. — Katera iz med teh zavarovalnic je torej delala z najmanjšim dobičkom? Gotovo ista, ki je od svojih letnih dohodkov porabila največji del za izplačilo po požaru povzročenih škod in to je bila „Slavija“.**

V Podsredi ustanovi „Prosveta“ ljudsko knjižnico. S tem bo odpomagano že davno občuteni nujni potrebi.

Nesreča v gorah. Iz Schladminga na Zgornjem Štajerskem poročajo, da je v nedeljo divjala v okolici takozvanega „skalnatega morja“ strašna nevihta, vsled česar so turisti, ki so se nahajali takrat tam v gorah v veliki nevarnosti. Organizirale so se rešilne ekspedicije, ki so se takoj podale v gore turistom na pomoč. Aniža je močno narasla.

Iz Celja. Štiridesetletnico so obhajali dne 28. jul. abiturijenti, kateri so l. 1870 dovršili gimnazijo v Celju. Pri življenju jih je samo še 12 in od teh sta izostla 2 in sicer A. Klobučar, upokojeni okraj. sodnik v Ljubljani in pa Jož. Plešek, duhovnik na Sp. Avstrijskem. Sestanka pa so se udeležili ti-le tovariši: G. Delkot, upokojeni okraj. glavar v Ljubljani: dr. Fr. Vovšek, višjesodni svetnik v Mariboru; F. Kitak, duhoven pri Sv. Jožefu v Celju: L. Baš in J. Detiček, oba notarja v Celju: Fr. Praprotnik, nadučitelj v Mozirju; I. Monetti, upokojeni železn. nadzornik na Dunaju; G. Gresel, višji vojaški oskrbnik v Przemyslu v Galiciji, I. Blažiš, upokojeni finančni stražnik v Mariboru in pa pl. Wittenbach, veleposestnik na Vranskem. Ob 9. uri dopoldne so bili vsi zbrani tovariši v župnijski cerkvi pri sv. maši, katero je bral Fr. Kitak. Potem so se zbrali na kratek pomenek pri tovarišu J. Detičeku, kjer jih je njegova cenj. obitelj kaj prijazno sprejela in tudi pogostila. Pri skupnem jako okusno prirejenem obedu pa so se vršile razne napitnice, katere so veljale navzočim tovarišem, kakor tudi nekdanjim profesorjem, od katerih živita samo še dva, namreč svetnik Iv. Krušič v Celju in dež. šol. nadzornik P. Končnik v Gradcu. Vsi tovariši so bili na svojem četrtem sestanku kaj dobre volje in le prehitro so minule te tako pomembne in radostne ure skupnega razveseljevanja. Dasi so si tovariši jako različnih stanov, so si vendar ostali skozi celih 40 let dobri in odkritosrčni prijatelji, kakor so bili nekdaj na gimnaziji. S srčno željo, da bi se čez 10 let zopet videli, so si proti večeru podali in stisnili roke, ter se zopet razšli na vse kraje. Gotovo pa bode ostal ta dan vsem udeležencem v najprijetnejšem spominu.

IX. poročilo o rasti hmelja v drugih krajih. **Žatec,** 29. julija 1919: Hmeljska kupčija je bila zadnji čas brez vsacega pomena; le kaj malega se je prodalo po vedno slabejših cenah. Upanje na dobro letino povzročuje, da se lanski in še starejši pridelek vedno bolj ponuja — pa brezuspešno Cene so znašale K 160—172 za 50 kg, za najboljše blago tudi par kron več. O hmeljski rastlini, katera se normalno razvija, moramo le ugodno poročati. Zadnje dni je postalo dolgo zaželjeno toplo vreme, katero je bilo sedaj nujno potrebno, ko prehaja cvetje v kobule. Hmeljska rastlina je videti zdrava in čvrsta, ima obilo cvetja in je skoro brez škodljivcev. Ako se bode hmelj tudi ugodno razvijal, je upati v vsa-

---

»No, brez skrbi bodite, tega ne storim, a Vandi pa že smem povedati, kako visoko cenite njenega bodočega soproga?«

Ob teh besedah je vsesala pogled tako silno v moje oči, kot da mi hoče videti v dušo. Jaz sem pogledal vstran in sem odvrnil mirno:

»Ako menite, da jo razžali — raje ne, a dovolim vam vseeno, ker se mi zdi, da ji s tem ne zasekam prevelike rane? ...«

Osupnila je in za hip obmolknila.

»Vam se zdi — hm, meni pa se zdi, da ste o tem kar popolnoma gotovi, gospod Lokar.«

In ustnice so se ji raztegnile v poreden posmešek, ki si ga nisem vedel raztolmačiti ...

Sploh se mi je zdelo njeno vedenje včasih tako nekako čudno, prisiljeno, kot igralke, ki se je slabo pripravila in skuša pogoditi svojo junakinjo, a jo moti nekaj, kar ne spada čisto nič na oder. Prav taka se mi je zdela Matilda in zato sem pazno motril vsak njen pogled, vsako kretnjo, in iz tega sem dobil nekako tak utis, kot da se zavzema za stvar, ki je prav nič ne zanima, a udari včasih nehote tudi na struno, ki veže z vsemi temi dogodki tudi njo, morda bolj kot sem slutil in mogel vedeti jaz. In vsiljevala se mi je venomer misel, da me morda samo izkuša, da ji je mogoče celo naročeno od bogve koga ... a najbolj me je presenetila tista senca v njenih očeh in strah, ki so ga jasno izražale skoro vzdrhtele ustnice hip nato. In zaradi Cklincklona? Mar Vando tako ljubi, da se vznemirja že ob malenkostnem zasmehu njenega bodočega soproga? In ako tudi — čemu potem tisti nenadni strah, kot da se je izdala ... saj je vendar znano vsem, da sta zaročena?

Toda natančneje nisem mogel misliti o stvari, ker raz Matildine ustnice je nenadoma izginil tisti razposajeni nasmeh in obraz se ji je zresnil.

»Torej, obljubite mi, gospod Lokar, da pojdete z nami na Jame?«

»In kdo se udeleži tega sprehoda?«

»I no — kot da bi nas bilo toliko tu na Jagodicah. Gospod Cklincklon, Viktor, jaz in menda tudi — Vanda.«

»Tudi Vanda?« sem ponovil skoro osuplo. »In ona ve, da vabite tudi mene?«

Matilda je pomislila, kot da se boji povedati resnico, a pomagal sem ji iz zadrege.

»Zdi se mi, da bi Vandi ne bilo ljubo, ako bi bil prisoten tudi jaz, ki me cenjena družba gotovo ne bo pogrešala, saj veste, da nisem bogve kako kratkočasen, ampak nasprotno — včasih pravi pustež. Takšno je moje mnenje, gospodična, in želel bi, da se strinjate tudi vi z njim.«

»Torej nočete«, je povzela, » in to samo zaradi Vande —«

»Ne ravno ...« sem odkimal.

»No, no — zaradi koga pa? Saj vam vendar ni ničesar storila, da jo tako mrzite —«

»Mrzim? Tega ne, gospodična«, sem jo prekinil hlastno, — »vse drugo prej!«

»Potem pa vas ne razumem«, je dodala in me gledala nekaj časa molče. »Ko bi vedeli vi, kaj ste storili s tistim pismom — bi ravnali drugače. Da ste pisali meni kaj enakega, bi vam nikoli ne odpustila, a ona ni izrekla na vse vaše psovke niti žal-besede. Le edino to ji je bilo žal, da ste odšli še predno vam je zamogla dokazati, kako krivično ste jo obsodili. Čez tri dni potem je odšla tudi ona, dasi je nameravala prej ostati celo pomlad. Da ste jo videli, kako je odhajala! Ves večer sem jo morala spremljati po aleji, kjer sta hodila prej vidva, a govorila ni skoro ničesar. Še danes ne vem, ali so jo bolele tako vaše psovke, ali je resnično žalovala za vami, a toliko vem, da je od tistega časa popolnoma drugačna. — Sedaj je minulo že tri leta ,a Vanda je še vedno ista. O, da ste videli njen obraz v tistem trenotku, ko nam je povedal gospod Cklincklon, da pridete v Jagodice vi! Niti mleko ni tako belo, kakor je postalo tisti hip njeno lice in odhitela je v svojo sobo in ni pustila k sebi niti mene. Kaj se godi v njeni duši, ne vem, ker nič več mi tako ne zaupa kakor nekdaj, a da ji je težko sestati se z vami, je pač lahko umljivo — a sovraži vas ne. Kolikokrat mi je pripovedovala, da je z enim samim lahkomišljenim korakom ugonobila svojo srečo ... zakaj ... tako ... veste morda vi — jaz ne. Morda mi pove, predno se poroči, ker takrat se bo udala čisto v svojo črno uso, do, kakor mi je dejala ... Toda, dovolj o tem — povejte mi samo, če je resnično več ne sovražite, če ji hočete biti vsaj kakor znanec, kakor prijatelj —«

»Da, da, gospodična — hočem, hočem ...« sem vzkliknil, — »a ne mučite me več ...«

»Samo to sem hotela, ali bolje — morala izvedeti! Hvala vam!«

Dvignila se je nekako svečano in stopila na moje veliko začudenje ne proti vratom, odkoder je prišla, temveč proti gardinam in izginila za njo ne ozrši se name.

Planil sem raz kanape in niti trenotek nisem premišljal ali je prav, da vstopim v tujo sobo ali ne. Vse moje misli so bile kakor razbeljene in čutil sem samo, da je to trenotek, ki sem ga slutil že dolgo ... A še predno sem razmaknil pred seboj gardino, je vstopila predme s hrepenečimi očmi, da so mi omahnile roke in misli ...

»O Bog! — Vanda!«

Dalje pribodnjič.

kem oziru na prav dobro letino. Kakor iz zateškega tako se glase tudi poročila iz drugih okolišev ugodno, posebno se je v Ameriki vse na boljše obrnilo. Še-le v 14 dneh bode mogoče ceniti množino letošnjega pridelka. **»Saazer Hopfen- Brauerzeitung.«**

»Na Osojah«. V nedeljo, 31. julija, uprizorili so ložniški diletantje v Žalcu ljudski igrokaz »Na Osojah«. Igra sama na sebi je lepa, a tudi težavna. Mnogolično, na prizorih bogato dejanje slika nam na eni strani ljubezenski boj, na drugi strani pa kruto življenjsko borbo. Vkljub raznim težkočam na odru in vkljub dolgim samogovorom, ki pa naj se drugič v interesu igralcev in gledalcev okrajšajo, je uspela igra nenavadno dobro. K temu je pripomogel pred vsem dovršen nastop Matije (g. Krajšek), ki ga je zasledovala kruta roka usode, proti kateri pa se je ustavljal do zadnjega z nadčloveško energijo in s ciničnim preziranjem. Nadvse nam je ugajalo ljubko, naivno dekle Ana (gdč. M. Tratnikova), ki pa je svojo težavno ulogo tudi v burnih, pretresljivih prizorih izborno pogodila. Marijana (gdč. I. Tratnikova) je, izvzemši nekaj mest, z dovršeno spretnostjo podala tip gospodinje, resolutne in pri tem plemenite, ki je nastopala povsod samozavestno, dokler ni slednjič podlegla ljubosumju. Valentina je mojstersko obvladal g. Zagode. K sijajnemu uspehu igre je pripomogel v enaki meri župnik, ki ga je izvrstno pogodil g. A. Korent, in stara, v službi osivela Marjeta (gdč. Šusteršičeva) je spravila do površja tudi veselo stran igre, za kar je žela obilno pohvalo. Če še omenimo zaljubljen parček Tilen-Micika (gosp. Kunst in gdč. Flisova), smo podali vse razen par manjših ulog, ki pa so tudi bile v dobrih rokah. Najlepše zadoščenje za ves trud je dal diletantom v moralnem uspehu sijajni uspeh igre, česar ni znižala tudi malomarnost onih Žalčanov, ki so se odlikovali s svojo odsotnostjo. Če se trudijo za prireditev kmečki fantje, obloženi z delom, je pač dolžnost »inteligence«, da jih moralno podpira. — Ložniški igralci pa so tudi sedaj iznova pokazali, koliko višje da stoje nad klerikalno mladino v Vrbju, pokazali so, da se lahko sami izobrazujejo brez vodstva raznih mežnarjev, Schreinerjev in kurzovcev á la Pesko. »Bralnemu društvu« na Ložnici pa častitamo k tej prireditvi in mu kličemo: Le tako naprej in naša bo **bodočnost!**

Gomilska požarna bramba priredi dne 28. avg. t. l. vrtno veselico pri Vovkovem kozolcu. Spored iste se objavi pozneje. Sosedna bratska društva se naj izvolijo na to okolnost ozirati, da ne prirede isti dan kake veselice.

Kmet. bralno društvo v Vučji vasi priredi v nedeljo, dne 14. avg. ob pol 3. uri pop. v šolskih prostorih veselico s petjem, slavnostnim govorom, z daljšo deklamacijo in gledališko igro. Vstopnina je nizka. K mnogoštevilni udeležbi vabi domačine in prijatelje iz soseščine odbor.

Poziv! Čitalnica v Brežicah pozivlja sve one udeležnike iz Štajerske in Kranjske in drugih kronovin, kateri hočejo sedaj v nedeljo prisostvovati odkritju spomenika pesniku Antonu pl. Mihanoviču v Klanjcu in kateri izstopijo v Brežicah, da nemudoma javijo in to najpozneje do četrtka dne 4. avgusta 1910 podpisanemu odboru svoj prihod, da zamore isti preskrbeti pravočasno potrebne vozove. Na poznejše priglasitve se ne bode oziralo. Za odbor: Jos. Zemljič, t. č. tajnik.

Iz Brežic. V zadnji ptujski cunji se znana prismoda, katero smo takoj spoznali po duševni revnosti njegove stilizacije, zaletuje v brežiške izletnike, kateri so se udeležili vseslovanskih prireditev v Belgradu in Sofiji. Kakor ti neodrešenci sami vedno škilijo čez črno-žolto mejo in ne poznajo drugega boga kot Bismarcka, tako sumničijo tudi vsako slovansko prireditev in manifestacijo za veleizdajo. Kulturno in gospodarsko združenje nikakor ni za okus teh od pruske vlade plačanih patrijotov. Toda vse to nič ne pomaga; gospoda se bode že morala privaditi misli, da bode prejkoslej zagospodaril na **svoji zemlji Slovan, in potem bode konec njihove izdajalske politike.** Med udeleženci izletnikov je bil tudi narodni trgovec Josip Boecio, katerega so posebno vzeli na piko in mu zato prerokujejo pogin in beraško culico. Vedno lepše se razvijajoča narodna trgovina g. Boecia peče jako njegove nemčurske kolege in to tembolj, ker je g. Boecio tudi v narodnem oziru jako agilen in marljivo deluje v vseh narodnih društvih v Brežicah. Radi verjamemo, da gojijo naši nemški bratci pobožno željo se ga iznebiti, toda dokler bode g. Boecio vzdrževal svojo trgovino na tej višini, kakor sedaj, medtem ko njegovi nemški kolegi niti toliko posla nimajo, da bi si vzdrževali par učencev, tako dolgo bodo ostale želje naših nemčurčkov le želje, katere jim pa radi privoščimo.

Vrazova stoletnica. Pred slavnostnim zborovanjem bo v posebni uti skupni banket za 400 oseb. Istega se morejo udeležiti le oni, ki se vsaj do 18. avgusta prijavijo in pošljejo znesek 5 kron za osebo. Pripravljalni odbor.

V sklad za Vrazovo stoletnico so darovali: Sl. posojilnica pri Svetinjah 15 K; vlč. g. Fr. Bratušek, župnik pri Svetinjah 10 K.

Vrazova stoletnica. Sl. slovensko občinstvo najuljudneje prosimo, da blagovoli prispevati k skladu za Vrazovo slavnost v pokritje prireditvenih stroškov. Posebno se obračamo do sl. denarnih zavodov. Morebitni čisti dobiček je namenjen Hrvatski in Slovenski Matici ter mariborskemu »Zgodovinskemu društvu«. Darovi se bodo objavili v časopisju. Pošiljati jih je na naslov: g. Fr. Vraz, župan v Cerovcu, pošta Ivanjkovci pri Ormožu.

Iz Gornje Polskave. Posojilnica in hranilnica je že začelo poslovati in kakor je videti, se bode zelo lepo razvila. Uraduje vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Ker so v njenem okrožju same protikmetske ali kakor jim po domače pravimo farovške rajfajzenke, se je bodo trdo oklenili kmetje iz gornje- in spodnjepolskavske, slovenjbistriške, šentmarske in framske župnije, ne oziraje se več na svoje voditelje, katerim ni za povzdigo kmetijstva, narodne samozavesti in blagostanja spodnještajerskega ljudstva, ampak le za svoj žep. Sicer pravijo pri vsaki priliki: mi delamo za druge, pa kaplan Lovrenko je med drugimi to ljubezen očitno pokazal. Polskavljani pa še do danes tudi niso doživeli, da bi se jim bilo pomagalo kedaj od te strani. Pri tej priliki moram omeniti, da je »Slov. Gospodar« (torej slovenski in katoliški list!) vse gg. ude načelstva in nadzorstva na najgrši način opsoval ter prerokoval naši posojilnici zasluženo smrt. Dosegel je le nasprotno. Mnogim, ki so tisto brali, se je tako ugabilo tisto umazano berilo, da se blati v naši občini najbolj spoštovane može na tako nizek način, da bodo ravno zaradi tega pristopili k naši posojilnici. Ugajalo je le nekaterim po Pavleku zaslepljenim. Tem bi še samo priporočali, naj pišejo Pavleku sedaj še to, da je eden od teh obrekovalcev bil obsojen, drugi je moral javno prositi odpuščanja, tretji pa pride kmalu na vrsto. To bi tako bilo nekaj za »Gospodarja«. — Načelstvu naše posojilnice pa želimo, da bi obdržalo svojo možatost in velikodušnost, ter se ne zmenilo tudi v bodoče za »Gospodarjevo« javkanje; če pa bode pisal zopet kaj predebelega, se pa ga lepo mirno prime. Tako se bode naši hranilnici število prijateljev dan za dnevom množilo, in ona bode dosegla veliko prej svoj namen ter tako delovala v korist in procvit gospodarsko zapuščene in še precej nezavedne polskavske župnije.

Iz Vurberga. Dne 24. m. m. je priredil tukaj oddelek mariborskih učiteljskih abiturijentov veselico v korist C. M. D. S sodelovanjem domačih gospic so vprizorili igri »Doktor Hribar« in »Triji tički«, ki sta se, izvzemši nekaj malih hib, prav dobro igrale. Jupiter Pluvius je nas ves predpoldan nadlegoval s svojimi tokrat nepotrebnimi podnebnimi darovi, a popoldan se mu je razvedrilo srce in z njim nebo, tako, da je le še lepo število gostov prihitelo na veselico. Bilo je mnogo domačinov in okoličanov iz Sv. Martina, Barbare in Ptuja; iz Št. Lenarta so prihiteli z dr. Gorišekom korajžni sokoli v društvenem kroju, kar je vzbudilo splošno pozornost. Ko bi se ne odličnejše dame in gospodje izkazali s preplačili in bi se med prosto zabavo ne nabralo na različne načine prispevkov, bil bi čisti dobiček neznaten, kajti stroški so bili veliki. Zato še gre posebna zahvala gdč. Jurku in gospodičnam Gselmanovim iz Sv. Martina kakor gdč. L. Golob od Sv. Trojice, ker so razpečavale narodne razglednice, cvetlice in konfeti. Gosp. nadučitelj Žiher je daroval steklenico izvrstnega domačega vina iz ribezlja, ki se je po živahni dražbi prodalo. Gosp. nadučitelj Gselman, ki pa ve, da se mora k dobri kapljici tudi kaj boljšega prigrizniti, je daroval izvanredno veliko kranjsko klobaso in jo dal izlicitirati. Prosta zabava je bila zelo živahna. V lepi mesečni noči smo se vračali domov. Tukaj si lahko slišal pri neštetih naslednje besede: Da, če bi bilo ugodnejše vreme, bi bila udeležba takšna, kakoršnih je malo na deželi v tako majhnem kraju. Konečno bodi pripomnjeno, da čisti dobiček ne znaša 60 K kakor je znani dopisnik iz neznanega vzroka poročal »Narodnemu Dnevniku«. Zvedel sem pa, da misli dotični gospod svojo napačno poročilo s tem popraviti, da bode primankljaj do omenjene vsote poslal vodstvu CMD. Živeli!

Murski Sokol v Ljutomeru priredi 7. avgusta t. l. v Seršenovem logu javno telovadbo ter veliko ljudsko slavnost. Pri telovadbi nastopijo varaždinske sokolice! Pri ljudski slavnosti sodeluje polnoštevilni pevski zbor pod spretnim vodstvom br. Zacherla z različnimi mešanimi in moškimi zbori, ter središka narodna godba s slavnoznanim dirigentom g. Fr. Serajnikom. Polno zabave bodo nudili najraznovrstnejši šotori, ples, konfeti itd. Sosedje, ta dan vsi v Ljutomer! Nazdar!

Program XXII. glavne skupščine Zaveze avstr. jugosl. učiteljskih društev dne 6. in 7. avgusta 1910 v Rudolfovem. I. V soboto, dne 6. avgusta. O pol 2. uri pop. seja upravnega odbora v Čitalnici. Dnevni red: a) poročilo o delovanju vodstva Zaveze; b) določitev poročil za delegacijo; c) predlogi in nasveti. 2. Ob 3. uri pop. zborovanje delegacije v čitalniški dvorani. Dnevni red: a) Predsednik otvori zborovanje; b) legitimiranje delegatov in delegatinj; c) tajnikovo poročilo o delovanju Zaveze in Zaveznih društev; č) poročila o Zaveznih listih: 1. poročilo o »Učiteljskem Tovarišu«, 2. o »Popotniku«, 3. o »Zvončku«; d) blagajnikovo poročilo; e) poročilo računskih pregledovalcev za leto 1909. (§ 15. posl. reda); f) volitev treh pregledovalcev računov (§ 15. posl. reda); g) določitev letnih doneskov Zaveznih članov (§ 7. lit. a Zav. pravil); h) določitev vzporeda za glavno zborovanje (§ 24. Zav. pravil); i) določitev časa prihodnji XXIII. glavni skupščini Zaveze (§ 22. Zav. pravil); j) določitev I. tajnika za veze (§ 22. Zav. pravil); j) volitev I. tajnika za sveti. 3. Zvečer zabaven večer na Tučkovem vrtu. II. V nedeljo, dne 7. avgusta. 1. Ob 9. uri dop. občni zbor društva »Jubilejska samopomoč« v čitalniški dvorani po običajnem dnevnem redu. Prosimo člane, da se udeleže občnega zbora v obilnem številu! 2. Ob 10 .uri dopoldne: Glavno zborovanje v čitalniški dvorani po dnevnem redu, ki ga določi Zavezina delegacija. 3. Ob 1. uri banket pri Tučku. 4. Po banketu izlet ni Grm, kjer si ogledajo udeleženci deželno kmetijsko šolo. Za glavno zborovanje so zglašene sledeče teme: 1. Masaryk-pedagog. Poročevalec iur. Radovan Krivic. 2. Narodno-obrambno delo slovenskega učiteljstva. Poročevalec Anton Pesek. 3. § 1. državnega šolskega zakona. Poročevalec Engelbert Gangl. 4. Poročilo o »Učiteljski bolniški blagajni«. Poročevalec Jakob Dimnik. Vodstvo Zaveze: predsednik L. Jelenc. II. tajnica Iva Sabadinova.

Druge slov. dežele.

Potrditev ljubljanskega župana. Gospod Hribar še vedno ni potrjen kot ljubljanski župan. Čujejo se iz Ljubljane čudne govorice o stvari da dež. predsednik Schwarz in klerikalci s polnim parom delajo na nepotrjenje. In kake vzroke navajajo? — 20 IX. 08! Slava zopet nemško-klerikalni zvezi.

Novi most čez Savo na Brodu pod Šmarno goro bo 18. t. m. izročen javnemu prometu.

Brezumna potratnost. „Kärntner Tagblatt" poroča, da je te dni nek mlad posestnik iz okolice v Celovcu zapil in zajedel 800 K po različnih oštarijah, ker je bil oproščen vojaščine.

Sankcijoniran deželni zakon. Cesar je sankcijoniral kranjski deželni zakon, ki dovoljuje mestni občini prodajo zemljišč nekdanjega vojaškega oskrbovališča ob Dunajski cesti.

Avtomobilna poštna zveza med Karlovcem in Metliko. Poštni avtomobil, ki vozi sedaj med Karlovcem in Metliko, je določen samo za vožnjo za pošto. Osebni promet še ni vpeljan, pač pa bo vpeljan najbrže sredi avgusta. Avtomobil vozi od Karlovca v Metliko 1 uro.

„Kočevsko tolovajstvo". Najvišji sodni dvor je potrdil sodbo novomeškega okrožnega sodišča, s katero so bili obsojeni zloglasni Janežič, Weinschrott in Dürfeld, ker so vlomili v Pevčevo trgovino, kjer so vse razbili.

Tesarska stavka. Včeraj so pričeli v Ljubljani stavkati tesarji. Zahtevajo boljšo plačo. Stavkarjev je nad 300.

Umirovljen je s 1. avgustom poštni višji upravitelj v Novem mestu g. Teodor Vidic. Služil je nekaj nad 40 let.

Celovški škof v stiski. Celovški škof dr. Kahn je prišel v velikanske denarne stiske. Dandanes hoče že vsak škof špekulirati in denar, denar, denar to je edino, na kar še misli. Škof Kahn se je z neklm špekulantom Kaiserjem spustil v kupčije in jo je tako zavozil, da stoji pred bankerotom. Seveda v naši klerikalni državi imajo za škofe vedno dosti denarja, samo za ljudske potrebe in koristi ga nič nimajo. Ne dvomimo torej, da celovškemu škofu ne bo treba konkurza napovedati in da mu bo država dala če treba tudi pol milijona. A zadrega mora biti huda, kajti čuje se, da se je škof Kahn obrnil na družbo sv. Mohorja in zahteval, naj mu pomaga. Enkrat mu je družba že priskočila z mastnimi tisočaki — bomo videli kaj stori zdaj.

Dnevna kronika.

Svetovni kongres „Svobodne misli" bo letos od 21. do 24. avg. v Bruslju. Predsednika kongresa bosta Ernst Haeckel in slavni francoski pisatelj Anatole France.

VIII. avstrijski vinarski kongres se vrši od 5. do 10. sept. t. l. na Dunaju. S kongresom bo združena razstava vinarskih in kletarskih strojev, potrebščin in znanstvenih pripomočkov!

Bosenski sabor. Nadomestne volitve za posamezne deloma vsled smrti (Ali beg Firdus) deloma vsled odstopa (dr. Jankiewicz) proste mandate bodo 3. septembra t. l.

Zagrebški parni mlin je imel 28. t. m. občni zbor. Sklenilo se je na predlog dr. Mazzura, da se odpiše delniška glavnica 250.000 K na 150 000 K, da se zviša delniška glavnica za 1,350.000 K in da se spremene pravila. Gospod Vinko Majdič iz Kranja je izjavil, da prevzame celo novo emisijo delnic v znesku 1.350.000 K, kar so delničarji z zadovoljstvom vzeli na znanje. Ponudba peštanske komercialne banke je bila a limine odbita, ker je bila neprimerno manj ugodna nego Majdičeva.

Priklopljenje Bosne in Hercegovine k Dalmaciji. Z ozirom na vest Prodanove „Hrvatske Krune" se sarajevsko srbsko glasilo „Srbska Rječ" ostro izjavlja proti temu, ker bi bilo to protiustavno in despotsko.

Nemška kultura. V nedeljo je prišlo med Sokoli in Nemci v Iglavi na ulici do krvavega spopada. Nemci so Sokole napadli. Osem Sokolov je težko ranjenih, eden je baje na zadobljenih ranah že umrl.

Prepovedani sokolski zlet. Sokolska župa v Libercih je nameravala preteklo nedeljo prirediti župni izlet v bližnji Pavelsdorf. Nemci pa so radi tega izleta razvili strahovito protiagitacijo in vsled tega je vlada prepovedala prireditev izleta.

Predrzni tatovi. Neznani tatovi so se podnevi vtihotapili v stanovanje tukajšnjega bankirja Richterja in počakali, da je prišel domov. Nato so mu izmaknili njegove ključe od banke in te vporabili ter iz banke ukradli 140.000 K. O tatovih dosedaj še ni nobenega sledu.

Železničarski štrajk na Francoskem. Nekateri pariški listi zatrjujejo, da izbruhne danes stavka vseh francoskih železničarjev. V istem hipu pa, ko stavka izbruhne, pokliče vlada vse železničarje rezerviste pod orožje in jih na ta način prisili, da bodo morali nadalje opravljati železničarsko službo kot vojaki.

Boromejsko encikliko je objavil — v latinskem jeziku — v »Katoličkem listu« tudi zagrebški nadškof Posilović.

Po svetu.

Velik požar v Londonu. Dne 31. t. m. se je v neki londonski trgovini radi električnega kratkega stika vnelo blago in je radi tega cela trgovina pogorela. Trije ženski uslužbenci in dve osebi iz občinstva se pogrešajo. Škoda znaša 20.000 funtov šterlingov.

Nesreča na Traunskem jezeru. Dne 31. t. m. se je vozilo v nekem čolnu na Traunskem jezeru 16 oseb. Ko so bili izletniki sredi jezera, jih je dohitel vihar, ki je čoln prevrnil in izletnike vrgel v vodo. Ribiči na obrežju, ki so to nesrečo zapazili, so hiteli pomagat, toda prišli so prepozno. Rešiti so mogli edinole še dva izletnika, vsi ostali so utonili.

Klerikalizem v Bosni. Naša vlada se vedno kaj rada baha, kako kulturno je povzdignila Bosno in Hercegovino. Toda če pregledamo nekoliko natančneje bilanco tega vladnega kulturnega delovanja, tedaj vidimo, da izkazuje glavni dobiček — klerikalci in Madžari v veliko obremenitev bosanskega ljudstva. Takoj po okupaciji leta 1879 je začel klerikalizem raztegati svoje grabežljive roke po Bosni in Hercegovini. Če primerjamo sosedno Srbijo, o kateri trde kaj radi nemški listi, da je nekulturna, z Bosno in Hercegovino, tedaj vidimo v pravi luči kulturno delo naše vlade v anektiranih deželah. Srbija ima 2400 učiteljev, 1272 ljudskih šol, Bosna pa 800 učiteljev in 354 ljudskih šol. V Srbiji je 20 srednjih šol in eno vseučilišče, Bosna ima 4 državne srednje šole. Zato pa ima Bosna 800 trapistov, jezuitov in frančiškanov. Sezidalo se je na novo 24 katoliških samostanov in 200 katoliških cerkev. Sicer se pa pride tudi kot analfabet lahko v nebesa.

Zastrupljenje zaradi zavžitja pokvarjene zelenjave. V norišnici v Castello Pulci blizu Florence je zbolelo 83 bolnikov vsled zavžitja pokvarjene zelenjave. Pojavili so se pri vseh znaki zastrupljenja.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

SPOR MED BOLGARIJO IN TURČIJO.

Sofija, 2. avgusta: Bolgarsko ministerstvo je imelo sejo, v kateri se je posvetovalo glede note, ki se ima Turčiji poslati glede dogodkov v Macedoniji. Seja se danes nadaljuje. Baje bode besedilo note jako energično in bode pomenilo Turčiji ultimatum.

UMALOVAŽEVANJE VATIKANA.

Rim, 2. avgusta: V Vatikanu vlada velika nevolja nad tem, da se mu je izročila zadnja nota španske vlade še le včeraj zjutraj ob 7. uri z obvestilom španskega poslanika pri Vatikanu, Ojeda, da ga zovejo nujni posli v Madrid in se torej ne more zasebno posloviti; zastopal ga bode prvi poslan. svetnik.

NUNCIJ NE BODE ODPOKLICAN IZ MADRIDA.

Rim, 2. avgusta: »Osservatore Romano« zagotavlja, da vesti o odpoklicanju papeževega nuncija iz Madrida niso resnične.

IZSELJEVANJE ČEZ REKO.

Budimpešta, 2. avgusta: Po uradnih podatkih je letos zapustilo čez Reko na 15 ladjah 26.098 oseb Ogersko in se je preselilo v Ameriko. (Dokaz za pregovor: Extra Hungariam non est vita ...)

SPOR MED ČEŠK. IN NEMŠK. SOCIJALISTI.

Mlada Boleslava, 2. avgusta: Tu je govoril poslanec Hudec na socijalističnem shodu o glasovanju nemških socijalistov glede Stanjkove rezolucije in o narodnostni enakopravnosti. Sprejela se je

Zagrebški Franck z

kot tovarniško znamk

priporočujemo kot priznano najboljši pridatek za kavo!

enoglasno rezolucija, v kateri se izreka češkim socijalističnim poslancem zaupanje, nemšk. pa obžalovanje, da so z glasovanjem proti šolam društva Komensky kršili načelo narodnostne enakopravnosti v socij. demokraciji.

ŽELEZNIŠKA NEZGODA V BEROLINU.

Berolin, 2. avgusta: Danes zjutraj je trčil spandavski vlak v neki izseljeniški vlak, ki je stal pred postajo mestne železnice Friedrichstrasse. Strojevodja ni dobro pazil na signal. 8 oseb v izseljeniškemu vlaku je ranjenih.

NEMIRI V SREDNJI AMERIKI.

Novi Jork, 2. avgusta: Iz Hondmasa poročajo o novem spopadu med vladnimi in vstaškimi četami, v katerem je bilo ubitih 25 mož.

OGERSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 2. avgusta: Državna zbornica je sprejela v 3. čitanju zakon o konzularnih sodiščih. Potem pa je poblastila predsednika, da častita dne 18. avgusta cesarju ob 80 letnici. Zadnja seja zbornice pred počitnicami bode v soboto.

ŠPANSKA KRALJEVA DVOJICA V PARIZU.

Pariz, 2. avgusta: Španski kralj in kraljica sta dospela na obisk k predsedniku republike, Fallieresu.

Tržne cene.

Dunaj, 1. avg. Borza za kmetijske pridelke. Poročila iz inozemstva niso nudila nobene vspodbude. Došlo je le do malega prometa; tendenca in cene so se razun koruze držale; ta je vsled poročil o suši na Ogrskem za 5 v poskočila.

Budimpešta, 1. avg. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9·35, pšenica za april K 9·68, rž za oktober K 7·07, oves za oktober K 7·14, koruza za avgust K 5·69, koruza za maj K 5·76. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca mirna, promet 10 tisoč met. stotov, pšenica v efektivu spočetka za 10, kasneje za 6 v cenejša. koruza trdna, ostalo nespremenjeno. Termini spočetka slabi, pozneje boljši. Koruza je šla kvišku,

Trst, 1. avg. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 41·3/8 do K 42·3/8 za dobavo K 32·5/8 do K 33·5/8 Tendenca mirna.

Budimpešta, 1. avg. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 134—136, mlade težke 140—142, mlade srednje 142—144, mlade lahke 144—146 v kilogram. Zaloga 38.900 komadov.

Budimpešta, 1. avg. Mast. Svinjska mast 158·—, namizna slanina 136·—.

Le po knjigi

ki jo je izdala ***Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici*** *zamoreš pravilno pripravljati Pekatete. Zahtevaj jo, pošlje se ti zastonj!* 155

Zgubila se je

plahta

iz mesta do Grahove gostilne. Kdor jo je našel naj jo odda v trgovini **Anton Kolenc** na Graški cesti proti nagradi. 446 2-1

Kupi se po ugodni ceni dobro ohranjena

trgovska stojnica

(štant) in

Wertheimova blagajna.

Skrajne nizke ponudbe z navedenjem mere do 21. t. m. pod **„Trgovska oprava 300“** na upravništvo tega lista. 418 1

Vabilo na 445 1

izvanredni občni zbor

I. juž.-štaj. vin. zadruge v Celju,

kateri se vrši

v četrtek, dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer v Narodnem domu v Celju.

Ker prvi izvanredni občni zbor dne 31. jul. t. l. ni bil sklepčen, sklepal bode ta v smislu pravil § 29. odst. 2. brez ozira na deleže.

DNEVNI RED:

1. Sprememba pravil,
2. Poročilo o delovanju v prvi polovici tekočega leta,
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

Gospodična

ki je dovršila dva letnika višje dekliške šole v Ljubljani in trgovski tečaj želi primerne službe v kaki pisarni.

Ponudbe se naj pošiljajo pod „M. 1004“ poste restante Cven. 442 3-1

Trgovski pomočnik

vešč manufakturne in špecerijske stroke, dober prodajalec, solidnega življenja, nevstrašljiv dela, in

učenec

z dobrim spričevalom iz boljše hiše, ako mogoče vešč nekoliko nemščine se sprejmeta v trgovini mešanega blaga **Ant. Korošec,** Radgona. 438 8-4

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega **papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig,**
na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju

Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in **risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.**

177 88-44

Zvezna tiskarna v Celju

Za gg. trgovce in privatnike: račune, pismen papir, zavitke, vizitke poročna naznanila prospekte, cenike itd. itd.

Za p. t. društva: vabila, lepake, okrožnice, sporede, vstopnice. članarinske knjižnice sprejemnice itd. itd. itd. itd.

Za p. n. urade, posojilnice kr. šolske svete itd. uradne tiskovine, zavitke, pobotnice menice, napise itd. itd. itd.

Zvezna knjigoveznica

izvršuje vsa knjigoveška in galanterijska dela v najokusneji obliki ceno in tocno.

Šilerjeva cesta 3

Lastnik in izdajatelj: Zvezna tiskarna v Celju. Odgovorni urednik Vekoslav Spindler. Tisk Zvezne tiskarne v Celju